

Завръщането на
черните лешояди
в Родопите

Черен лешояд

Снимка © Георги Чакъров

ЯНУАРИ 2025

Черният лешояд е една от най-редките птици на Балканите. В миналото видът е бил широко разпространен в България, но преди около 25 години изчезва като гнездящ вид. През 2022 г. Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) и Фондация „По-диви Родопи“ започнаха инициатива за реинтродукция на вида у нас. Природозащитните дейности ще бъдат подпомогнати от LIFE проект „Завръщането на черните лешояди в Родопите“, сред чиито основни цели е създаване на нова колония на вида в българската част на Родопите и опазване на единствената съществуваща размножителна колония в Националния парк „Дадя-Лефкими-Суфли“ в Гърция.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
		1 Нова година	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Съфинансирано от
Европейския съюз

Благороден елен
Снимка © Стефан Аврамов

ФЕВРУАРИ 2025

През последните десет години екипът на Фондация „По-диви Родопи“ разсели над 1000 благородни елени и елени лопатари в Източните Родопи. Размерът и обхватът на популациите на елени продължават да се увеличават, а с тях и положителното въздействие върху биоразнообразието и местните хранителни мрежи. Сигурната и стабилна хранителна база е ключова за подобряването на популациите на лешоядите в региона. Най-малко 30 благородни елена ще бъдат освободени в Националния парк „Дагя-Лефкими-Суфли“ в Гърция в рамките на LIFE проект „Завръщането на черните лешояди в Родопите“, което да гарантира увеличаването на хранителната база и в гръцката част на Родопи планина.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
					1	2 Световен ден на влажните зони
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Съфинансирано от
Европейския съюз

Зубър

Снимка © Богдан Боев

МАРТ 2025

Зубърът се е превърнал в един от символите на природозащитата в Европа. Неговата история е пример за това как само в рамките на сто години един вид може да бъде доведен до ръба на изчезването и как в резултат на много усилия може да бъде възстановен. Завръщането на зубрите допринася за опазването на изключителната дива природа в Източните Родопи, един от най-богатите на биоразнообразие райони в Европа. Те са своеобразни архитекти на гората - ограничават прекомерното обрастване с храсти и поддържат мозаечния характер на горските местообитания.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
31					1	2
Световен ген на дивата природа Ден на Освобождението на България 3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	Ден на завръщането на дивата природа/ Rewilding day 20	21	Световен ген на водата 22	23
24	25	26	27	28	29	30

Съфинансирано от
Европейския съюз

Черен, белоглав
и египетски лешояд
Снимка © Георги Куртев

АПРИЛ 2025

Черният лешояд е най-внушителният от трите вида лешояди (черен, египетски, белоглав), които се срещат в България. Известен е като една от най-едрите хищни птици в света, като дължината на тялото му е 110–120 см, а размахът на крилете достига впечатляващите 250–295 см, при тегло от 7 до 14 кг. Заради големия си размер, той предпочита да се рее във въздуха и, подобно на парапланеристите, използва въздушните течения и термики

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
	1 Международен ден на птиците	2	3	4	5	6
7 7-13 април – Седмица на гората	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18 Велики петък	19 Велика събота	20 Великден
21 Велики понеделник	22 Международен ден на Земята	23	24	25	26	27
28	29	30				

Съфинансирано от Европейския съюз

Двурога пчелица

Снимка © Staffan Widstrand /
Rewilding Europe

МАЙ 2025

Близо 30 вида орхидеи се срещат в Източните Родопи, сред които пеперудоцветният салеп включен в Червената книга на България, орхидеята пирамиден анакамптис, двурогата и паяковидна пчелици. Разнообразните им цветове са възникнали успоредно с развитието на опрашващите ги насекоми, като в някои случаи свързаната еволюция е довела до опрашването на един вид орхидея от един единствен вид насекомо. Едрите тревопасни животни поддържат отворените местообитания, които са дом на орхидеите, и така допринасят за тяхното дългосрочно опазване.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
			Ден на труда и на международната работническа солидарност 1	2	3	4
5	Гергьовден, Ден на храбростта и Българската армия 6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	Международен ден на биологичното разнообразие 22	23	Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост 24	25
26	27	28	29	30	31	

Съфинансирано от Европейския съюз

Египетски лешояд
Снимка © Богдан Боев

ЮНИ 2025

През 2024 г. Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) отчете рекорден брой заети гнездови територии у нас на емблематичния египетски лешояд – 35. Повече от 40 години видът на Балканите намалява с бързи темпове и е изправен пред прага на изчезването. Дългогодишните проучвания и прилагането на целенасочени природозащитни мерки вече дават резултат. Най-сигурната крепост на египетския лешояд в страната ни е Източните Родопи.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
30						1
2	3	4	5 Световен ден на околната среда	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

Съфинансирано от
Европейския съюз

Европейски лалугер
Снимка © Стефан Стефанов

ЮЛИ 2025

Пързав и симпатичен, европейският лалугер може да бъде видян по открити пространства и обработваеми площи. Лалугерът е предпочитаната храна за много редки и застрашени хищници, като царския орел (*Aquila heliaca*). Унищожаването на лалугеровите колонии може сериозно да застраши оцеляването на тези величествени птици. Сред основните заплахи за лалугера е загубата на подходящи местообитания. Лалугерът се нуждае от тревни площи, поддържани от стада домашни и диви тревопасни животни като елени, зубри и коне. Опазването на техните популации се отразява благоприятно и на лалугеровите колонии. Пример за неразривната връзка между видовете в природата.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Съфинансирано от
Европейския съюз

Шипобедрена костенурка
Снимка © Staffan Widstrand /
Rewilding Europe

АВГУСТ 2025

Източните Родопи са един от районите с най-голямо видово богатство на земноводни и влечуги в България. Тук са установени 12 вида земноводни и 28 вида влечуги, включително редки и слабо проучени видове като пясъчната боа, котешката змия и др. В Източните Родопи се намират и едни от най-многочислените и стабилни популации на сухоземни костенурки в страната, представени от шипоопашатата и шипобедрената костенурка.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Съфинансирано от
Европейския съюз

Елен лопатар
Снимка © Богдан Боев

СЕПТЕМВРИ 2025

Еленът лопатар, заедно с останалите диви копитни, играе важна роля в поддържането на откритите пространства в горите и пасищата. Пасищата привличат множество насекоми, земноводни, влечуги, птици, дребни бозайници – важна брънка от хранителната верига за други видове. От своя страна едрите тревопасни са основен хранителен ресурс за хищниците и лешоядите. По този начин възстановяването на елените играе важна роля за възстановяването и поддържането на биоразнообразието на Източните Родопи.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
1	2	3	4	5	Международен ден на лешояда Съединението на България 6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
Ден на независимостта на България 22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Съфинансирано от
Европейския съюз

Коник
Снимка © Стефан Стефанов

ОКТОМВРИ 2025

Конете Коник, които живеят на свобода в Източните Родопи, са възстановка на тарпана. Породата, реинтродуцирана в България, произлиза от полски проект за възстановяване на подобни на тарпана коне. Известни са като „коник“, което на полски означава „малък кон“ или „конче“. Ролята на дивите коне е същата като преди хиляди години — заедно с останалите тревопасни те поддържат естествените екосистеми, управлявайки откритите местообитания. Видът е известен със своята устойчивост и приспособимост към суровите условия на полуотворените местообитания.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
		1	2	3	4 Европейски дни на птиците	5 Европейски дни на птиците
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Съфинансирано от
Европейския съюз

Вълк

Снимка © Staffan Widstrand /
Rewilding Europe

НОЕМВРИ 2025

В природата вълкът влияе положително върху здравето на популациите на видовете, с които се храни, и допринася за стабилността на цялата екосистема. Установено е, че в екосистеми, които съдържат повече от един вид от потенциалните жертви на вълците, те ловуват по-лесно достъпните, като повялят индивидите, отслабнали поради напреднала възраст и болести.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Съфинансирано от
Европейския съюз

Белоглави лешояд
Снимка © Георги Куртев

ДЕКЕМВРИ 2025

Лешоядите се характеризират с изключително висока стомашна киселинност, която неутрализира микроорганизмите в труповете на животните, с които се хранят. Смята се, че те са сред видовете с най-здрав стомах в животинското царство. Стомашната им киселина е толкова силна, че може да разложи кости и дори метал. Затова са и известни като „санитари на природата“ – предпазват от разпространението на патогени и зарази. Белоглавият лешояд се храни предимно с по-меките части на мъртвите животни, мускулите и вътрешните органи.

ПОН	ВТО	СРЯ	ЧЕТ	ПЕТ	СЪБ	НЕД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11 Международен ден на планината	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24 Бъдни вечер	25 Рожество Христово	26 Рожество Христово	27	28
29	30	31				

Съфинансирано от
Европейския съюз

